

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTECZKO KRAJEŃSKIE
NA LATA 2022-2030”

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2021, poz. 2373 ze zm.) do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Inwestycje uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w prognozie oddziaływania na środowisko, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Celem realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” jest poprawa stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy. Należy zaznaczyć, iż odstępnie od wdrażania zapisów projektu przedmiotowego programu będzie oznaczać odstępnie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Biorąc pod uwagę cel w jakim jest sporządzany i realizowany projekt programu (kompleksowa ochrona poszczególnych komponentów środowiska), należy uznać, iż środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu antropopresji na środowisko są w rzeczywistości rozwiązania (zadania) zaproponowane do realizacji w projekcie.

Brak realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” wpłynie jednoznacznie negatywnie na środowisko poprzez pogorszenie stanu wszystkich jego komponentów – wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb, zasobów geologicznych oraz zasobów przyrodniczych.

Wszystkie działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań

uwzględnionych w Programie (jedynie na etapie ich budowy/realizacji) może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótko-terminowym oraz w pełni odwracalne. Należy zaznaczyć, iż konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o określone dane projektowe i lokalizacyjne na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych (konkretnych) inwestycji. Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w jak najmniejszym stopniu pogorszyło ono stan środowiska (lub żeby negatywne oddziaływania w ogóle nie wystąpiły). Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Zadania uwzględnione w POŚ realizowane będą w większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

Z uwagi na ogólny sposób formułowania w projekcie Programu ustaleń dotyczących planowanych kierunków działań, bez wskazania ich zakresu i szczegółowej lokalizacji, w tym położenia względem cennych obiektów przyrodniczych, należy stwierdzić, iż w analizowanym dokumencie brak jest danych, które wskazywałyby, że realizacja jego ustaleń spowoduje znaczące oddziaływanie na obiekty chronione. Należy mieć także na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu, a także fakt, iż jak już wcześniej wspomniano działania inwestycyjne, stanowiące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, będą musiały przechodzić odrębne postępowania dotyczące oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie gminy form ochrony przyrody.

Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie znak: DN-NS.9011.1389.2021 z dnia 09.02.2022 r. zaopiniował pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie przedstawiając żadnych uwag.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie znak: WOO-III.410.24.2022.AM.1 z dnia 08.02.2022 r. zaopiniował pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W toku postępowania RDOŚ przeanalizował zgodność ustaleń projektu dokumentu z przepisami z zakresu ochrony środowiska oraz czy prognoza oddziaływania

na środowisko zawiera informacje wymienione w art. 51 ust. 2 ustawy ooś. Na podstawie zgromadzonych materiałów Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zaopiniował pozytywnie ww. projekt dokumentu wraz z prognozą. Jednocześnie podczas ww. analizy stwierdził uchybienia, niemające wpływu na końcową opinię, jednakże, zdaniem Regionalnego Dyrektora wymagające rozważenia przez organ opracowujący projekt dokumentu. Wskazane uchybienia/uwagi przedstawiają się następująco:

1. Z informacji zawartych w rozdziale 4.7.3 na str. 55 projektu Programu wynika, że na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie brak gruntów zdegradowanych oraz brak „zidentyfikowanych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi”. W tabeli 49 na str. 98 projektu Programu wskazano zadanie: „Rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych i zanieczyszczonych”. Dla ww. zadania przypisano „wskaźniki”: „wartość bazowa: 0 ha”,

„wartość docelowa: 0 ha”. Ponadto w rozdziale 6 prognozy odniesiono się wyłącznie do „rekultywacji gruntów po eksploatacji odkrywkowej surowców”. Mając powyższe na uwadze proszę wyjaśnić cel i zasadność planowanego zadania.

2. W rozdziale 6 na str. 56 prognozy w tabeli 15 zatytułowanej „Identyfikacja oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych rodzajów działań inwestycyjnych uwzględnionych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie (...)” odniesiono się do zadania pn. „Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii - instalacje prosumenckie”. Na str. 60 przedmiotowego rozdziału prognozy napisano: „W zakresie inwestycji w odnawialne źródła energii projekt przedmiotowego Programu zakłada i rekomenduje realizację przydomowych mikroinstalacji OZE w ramach tzw. energetyki rozproszonej (tj. kolektorów słonecznych, paneli słonecznych oraz pomp ciepła), które nie generują negatywnych oddziaływań środowiskowych. W ramach Programu nie planuje się do realizacji elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych elektrowni słonecznych”. Natomiast w rozdziale 4.1.7 na str. 18 projektu Programu, w tabeli 5 wskazano „Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego”, m.in. „Budowę nowych instalacji OZE (również innych niż prosumenckie)”, a w rozdziale 5.2 na str. 92 projektu Programu wskazano zadanie: „Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, fotowoltaika, energia geotermalna)”. Proszę zweryfikować i ujednolicić zakres zadania dotyczącego realizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.
3. W projekcie Programu wskazano zadanie: „Modernizacja, rozbudowa oraz remonty infrastruktury kanalizacyjnej (w tym oczyszczalni ścieków)”. W tabeli 15 na str. 57 prognozy wskazano, że zadanie „Modernizacja, rozbudowa oraz remonty infrastruktury kanalizacyjnej, w tym oczyszczalni ścieków” będzie miało oddziaływanie: „POZYTYWNE stałe, długoterminowe, pośrednie/ bezpośrednie na wodę, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne, adaptację do zmian klimatu” oraz „BRAK ODDZIAŁYWAŃ na pozostałe komponenty”. Proszę uzasadnić powyższe stwierdzenia w odniesieniu do realizacji inwestycji związanych z modernizacją, rozbudową i remontem oczyszczalni ścieków.
4. W tabeli 15 na str. 57 prognozy odniesiono się do zadania pn. „Realizacja prac konserwacyjno-utrzymawczych wód i urządzeń wodnych”. Zgodnie z zapisami projektu Programu w ramach ww. zadania przewiduje się „prace konserwacyjno-utrzymawcze wód i urządzeń wodnych” - „w tym wałów przeciwpowodziowych”. W prognozie nie odniesiono się do wpływu prac konserwacyjno-utrzymawczych wałów przeciwpowodziowych na poszczególne komponenty środowiska. Proszę zweryfikować i uzupełnić zapisy prognozy w tym zakresie.
5. W rozdziale 6 na str. 70 prognozy, w części zatytułowanej „Oddziaływania na powierzchnię ziemi” odniesiono się do „działań wyznaczonych do realizacji w Programie w ramach obszarów interwencji zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zasoby przyrodnicze”. Określając wpływ na powierzchnię ziemi proszę odnieść się do wszystkich zadań inwestycyjnych wskazanych w projekcie Programu.
6. W prognozie proszę uzasadnić stwierdzenia zawarte w tabeli 15 zatytułowanej „Identyfikacja oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych rodzajów działań inwestycyjnych uwzględnionych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie (...)”. Wskazano np. że zadanie „Rozbudowa i modernizacja systemu gazowniczego” na etapie realizacji inwestycji będzie wykazywać oddziaływanie: „NEGATYWNE chwilowe, krótkoterminowe, pośrednie/ bezpośrednie na ludzi, zwierzęta, rośliny, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz”, „BRAK ODDZIAŁYWAŃ na pozostałe komponenty”, a na etapie eksploatacji inwestycji będzie to oddziaływanie „POZYTYWNE stałe, długoterminowe, pośrednie/ bezpośrednie na powietrze, klimat, ludzi, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne, wodę, dobra materialne”, oraz „BRAK ODDZIAŁYWAŃ na pozostałe komponenty”. W dalszej części przedmiotowego rozdziału prognozy nie

uzasadniono powyższych stwierdzeń. Proszę zweryfikować informacje zawarte w prognozie.

7. Tabelę 15 na str. 56 prognozy zatytułowano: „Identyfikacja oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych rodzajów działań inwestycyjnych uwzględnionych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2029”. Proszę zweryfikować powyższy zapis, gdyż przedmiotem opracowania jest projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022- 2030”.
8. Zmiany wprowadzone w poszczególnych rozdziałach prognozy proszę uwzględnić w rozdziale 1 prognozy zatytułowanym „Streszczenie”. 9. W prognozie proszę powołać się na obowiązujący dziennik ustaw, w którym opublikowano ustawę ooś.

Odniesienie się do ww. uwag/uchybień przekazanych przez RDOŚ:

1. Uwaga nieuwzględniona (W chwili opracowywania Programu na terenie gminy nie zidentyfikowano historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz brak jest gruntów zdegradowanych. Jednak w przyszłości grunty takie mogą zostać zidentyfikowane lub mogą powstać. W związku z czym w Programie zapobiegawczo uwzględniono zadanie pn. „Rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych i zanieczyszczonych”).
2. Uwaga uwzględniona (W Programie i Prognozie ujednolicono zapisy dotyczące instalacji OZE prosumenckich).
3. Uwaga nieuwzględniona (W Prognozie uwzględniony jest wpływ zadania pn. „Modernizacja, rozbudowa oraz remonty infrastruktury kanalizacyjnej (w tym oczyszczalni ścieków)” na poszczególne komponenty środowiska – m.in. w tabeli nr 16 „Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” oraz tabeli nr 17 „Oddziaływania środowiskowe związane z realizacją poszczególnych obszarów interwencji określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” na etapie eksploatacji/funkcjonowania danych inwestycji”. Inwestycje uwzględnione w projekcie Programu charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań (Program stanowi dokument strategiczny). W związku z czym Prognoza dostosowana jest do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu).
4. Uwaga uwzględniona (W prognozie uwzględniono wpływ prac konserwacyjno-utrzymaniowych wałów przeciwpowodziowych na środowisko).
5. Uwaga nieuwzględniona (Wpływ realizacji postanowień dokumentu na powierzchnię ziemi określony został w Prognozie w tabelach nr 16 i 17).
6. Uwaga nieuwzględniona (W Prognozie uwzględniony jest wpływ realizacji postanowień projektowanego dokumentu na poszczególne komponenty środowiska – m.in. w tabeli nr 16 „Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” oraz tabeli nr 17 „Oddziaływania środowiskowe związane z realizacją poszczególnych obszarów interwencji określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” na etapie eksploatacji/funkcjonowania danych inwestycji”. Inwestycje uwzględnione w projekcie Programu charakteryzują się dużym stopniem ogólności. POŚ w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach interwencji w celu poprawy stanu wybranych komponentów środowiska, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań (Program stanowi dokument strategiczny). W związku z czym Prognoza dostosowana jest do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu).
7. Uwaga uwzględniona (Poprawiono tytuł tabeli).

8. Uwaga nieuwzględniona (Zmiany wprowadzone w Prognozie nie wymagają ich uwzględnienia w streszczeniu Prognozy - rozdziale 1).
9. Uwaga uwzględniona (Zaktualizowano dziennik ustaw dla ustawy ooś).

Zgłoszone uwagi i wnioski

W procedurze opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” zapewniono udział społeczeństwa poprzez wyłożenie projektu dokumentu do publicznego wglądu na okres 21-dni z możliwością składania uwag i wniosków.

W trakcie konsultacji społecznych (wyłożenia projektu dokumentu do publicznego wglądu) nie wniesiono żadnych uwag oraz wniosków w przedmiotowym postępowaniu.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Realizacja ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2021, poz. 2373 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie przez Wójta Gminy Miasteczko Krajeńskie poprzez sporządzanie co 2 lata raportów z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji zadań wskazanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasteczko Krajeńskie na lata 2022-2030”, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Wójt Gminy Miasteczko Krajeńskie
(Krzysztof Jacek Oświecimski)